

1. Манойленко, Н.В., Кононенко, С.О., Крамаренко, Н.М. Цифровізація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання в закладах вищої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 2021. № 201. С.108-112. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-201-108-112> (дата звернення 12.01.2024)
2. Павлиш Т., Басараб В., Терещенко О., Рогів М. Цифровізація освітнього процесу в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану. *Освітні обрії*, 2023. Том 56, № 1. С.106-109. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/obrii/issue/view/330> (дата звернення 12.01.2024).
3. Черновол, С.О., Чепелюк, А.В. ., Куртяк, Ф.Ф. Щодо цифровізації освітнього процесу у закладах вищої освіти України: нові можливості та перспективи. *Академічні візії*, 2023. №15. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/132> (дата звернення 12.01.2024).
4. Жумбей М.М., Савчук Н.І., Філіпенко Л.В. Цифрова трансформація освіти в умовах російсько-української війни. *Перспективи та інновації науки*, 2022. № 12(17). С.89–99. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/2894/2907> (дата звернення 12.01.2024)
5. Пінчук О.П. Цифрові технології як основа інновацій в сучасній освіті. *Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах діджиталізації суспільства* : збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції, (м. Київ, 10 листопада 2022 р.) Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2022. С.5-8.

**ЗМІШАНА ФОРМА НАВЧАННЯ В ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОМУ
ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ
ОСВИТИ ШВЕЙНОГО НАПРЯМУ**

Інна Косяк

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

Анастасія Агафонова

Київський національний університет технологій та дизайну

Київ, Україна

***Анотація:** На основі опрацювання джерельної бази дослідження визначено його сутність та виокремлено особливості реалізації змішаного навчання. З'ясовано, що вітчизняні та зарубіжні науковці трактують змішане навчання по-різному, що залежить від перспективи, з якої розглядається це явище. Проаналізовано проблему здоров'язбереження здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти при впровадженні змішаного навчання в умовах воєнного стану. Визначено, що метою здоров'язбереження є розумне ставлення до свого здоров'я, психічної культури, організація праці, недопущення шкідливих звичок інформатизації освіти.*

***Ключові слова:** змішане навчання, здоров'язбереження, заклади професійної (професійно-технічної) освіти.*

Цьогоріч Міністерство освіти і науки України запропонувало ЗП(ПТ)О обрати свій варіант навчання для здобувачів освіти: онлайн, офлайн та змішаний формат. Враховуючи реалії нашого сьогодення, повномасштабну війну, більшість закладів освіти (професійної (професійно-технічної), вищої) обрали змішане навчання (blended learning), концепція якого була закладена в 60-х роках ХХ століття зарубіжними науковцями J. Bersin, C. Bonk, C. Graham [1]. Аналіз спеціальної літератури показує, що змішане навчання називають також гібридним (hybrid), комбінованим (mixed-mode) або інтегрованим (web-enhanced). Як зазначають M. Oliver та K. Triggell, посилений інтерес до проблеми змішаного навчання останнім часом пояснюється активним використанням інформаційних технологій в освітньому процесі [2].

V. Tomlinson, C. Whittaker подають трактування цього поняття наступним чином: «Змішане навчання – це сукупність технологій та традиційного аудиторного навчання на основі гнучкого підходу, який урахує

переваги тренувальних та контролюючих завдань у мережі, що може значно покращити якість освіти» [2, с. 7].

Українська дослідниця М. Прокопчук стверджує, що змішане навчання – це методика, яка поєднує засвоєння здобувачами освіти однієї частини навчального матеріалу онлайн (використання сучасних інформаційних, інтерактивних технологій) і самостійного навчання й іншої частини – матеріалу за допомогою офлайн (традиційного аудиторного навчання) [3, с. 4].

Аналіз праць вищезазначених науковців, дозволяє обґрунтувати визначення терміну «змішане навчання» – це форма навчання та викладання, відповідно до якої дистанційне навчання (онлайн) поєднується з традиційним (очним, офлайн).

Сьогодні значно зросли вимоги до рівня професійної підготовки майбутніх фахівців. Майже всі підприємства активно впроваджують нові виробничі технології, ефективну організацію праці, а це породжує потребу в нових робітниках, конкурентоспроможних на ринку праці. Відтак актуалізується проблема якісної підготовки робітників в умовах закладу професійної (професійно-технічної) освіти. Головною вимогою до них є стан психічного, духовного, соціального здоров'я та рівень фізичного розвитку, які б дозволяли успішно і в установлені терміни оволодіти професією та ефективно працювати тривалий час без шкоди для здоров'я [4, с. 275].

Здобуваючи освіту в непростих умовах повномасштабної війни, учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти зазнають великих розумових і психоемоційних навантажень. Необхідність швидкої обробки великого обсягу різноманітних даних із застосуванням значних ресурсів пам'яті і напруженням уваги породжує перевантаження, які нерідко провокують виникнення різних захворювань.

Тож за таких умов істотно зростає роль всіх педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які можуть надавати першу психологічну допомогу та підтримку усім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань функціонування системи освіти. До першої

психологічної допомоги віднесено заходи загальнолюдської підтримки та практичної допомоги ближнім, які відчувають емоційне напруження та страждання. Її надання не передбачає значної професійної підготовки, достатньо педагогічних знань, отриманих в межах загальноосвітнього психологічного інформування, і природної здатності проявляти співчуття, людяність. Фізичні та емоційні стани людини взаємопов'язані і тому здатні взаємовпливати один на одного. Рекомендуємо впровадження «психологічної хвилинки», яка допоможе здобувачеві освіти справитися зі стресом та його наслідками, емоційно налаштуватися на урок, на плідну роботу. Це дасть змогу створити сприятливу атмосферу, що дозволить учням розслабитися, зняти емоційне напруження, відновити почуття безпеки та психоемоційного комфорту, що є природним механізмом стабілізації. Не завадить спілкування учнів і з психологом.

Усім відомо, що стрижнем змішаного навчання слугує комп'ютеризоване робоче місце як викладача, так і учня, що характеризується комбінованою дією широкого комплексу факторів фізико-хімічної та біологічної природи. Зовнішній контроль дотримання санітарно-гігієнічних норм користування комп'ютеризованим робочим місцем законодавчо не регламентується, що загрожує появою непоправних психофізіологічних трансформацій: швидка стомлюваність з переходом до затяжного стану адаптації та загальної слабкості; головні болі, ослаблення уваги та пам'яті; збої функціонування деяких органів; нервові та психічні розлади; ослаблення імунної та інших систем; злоякісні пухлини та інші негаразди [5, с. 45]. Специфічним викликом є формування комп'ютерної залежності, до якої схильна досить велика кількість користувачів.

Отже, проблеми здоров'язбереження при змішаному навчанні, внутрішня структура якого постійно дрейфує до зростання ролі дистанційної компоненти, є суттєво динамічними і визначаються розвитком електронної техніки та технологій, санітарно-гігієнічних досліджень і педагогічної науки.

Література

1. Bersin J. The Blended Learning Book: BestPractices, Proven Methodologies, and Lessons Learned. San Francisco : John Wiley & Sons, 2004. 256 p.
2. Oliver M., Trigwell K. Can blended learning be redeemed? *E-Learning*. 2005. Vol. 2, № 1. P. 17–26.
3. Прокопчук М.М. Із досвіду впровадження змішаного навчання при вивченні англійської мови за професійним спрямуванням. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2020. №6. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/15888486954161.pdf> (дата звернення: 20.01.2024).
4. Шукалюк Г.П. Розвиток здоров'язберезувальної компетентності здобувачів професійної освіти на уроках охорони праці. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. Умань : УДПУ, 2018. №2. С. 272–281.
5. Носко М.О., Грищенко С.В., Носко Ю.М. Формування здорового способу життя : навчальний посібник. Київ : «МП Леся», 2013. 160 с.

ПРОБЛЕМА ЦИФРОВІЗАЦІЇ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Леся Кравченко

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Умань, Україна

***Анотація:** Використання цифрових технологій стає необхідною і важливою умовою життя сучасного суспільства, оскільки входить у будь-яку сферу людської діяльності. Оскільки інформаційна культура та комп'ютерна грамотність є невід'ємною частиною освітнього процесу, оволодіння сучасними цифровими технологіями сприяє розвитку професійних навичок та професійній підготовці майбутніх фахівців.*

***Ключові слова:** цифровізація, цифрові технології, дистанційне навчання, освітні ресурси.*